

İŞÇİNİN DESTEĞİ NASIL SAĞLANIR?

Aydınlık Gazetesi, 14 Eylül 2015

Yıldırım Koç

1 Kasım'da yeniden milletvekili genel seçimleri var. Tüm siyasi partiler oy peşinde.

Siyasi partisiniz. Nasıl oy alacaksınız?

Oy alabilmek için insanların bazı özelliklerine, aidiyetlerine, kimliklerine ve sorunlarına hitap edeceksiniz. İnsanları, onların bu sorunlara çözüm getirebileceğinize ikna edebilirsiniz, onların oylarını alırsınız.

HOMO ECONOMICUS

İnsanlar aptal değildir. "Homo economicus"dur; "ekonomik insan"dır. Tavrı ve davranışlarını belirlerken, ağırlıklı olarak günlük geçim kaygısıyla hareket ederler.

Hele bizim insanımız kaçın kurrasıdır! Yüzyıllardır sorunlarla yaşadığı ve sorun çözmeye alıştığından, son derece uyanıktır. Ancak genellikle kısa vadeli çıkarlarını ön planda tutar. Kolay kolay risk almaz. Ancak iyice çaresiz kaldığında ve bir umut gördüğünde riskli çözümlerine başvurmaya mecbur kalır.

Yüzeysel bir bakış, insanlarımızın birkaç duaya veya birkaç ton kömüre kandırıldığını sanabilir. Kandırılmamıştır. Karşılığında yalnızca bir oy vererek birkaç ton kömür almak bizim "homo economicus" için iyi bir alışverıştır.

İşçilerimiz de "homo economicus"un iyi bir örneğidir.

İşçi, geçicimini sağlayabilmek için işgücünü satan kişidir. Gelir kaynağı yalnızca veya ağırlıklı olarak, işgücü satışı karşılığında elde ettiği ücrettir.

Türkiye'de işgücünü satan insanlar, işçi, memur, sözleşmeli personel veya geçici personel adları altında istihdam edilir. Bu insanlar, günümüzde nüfusumuzun yaklaşık yüzde 70'ini oluşturuyor. Bu insanların oyunu alamadan hiçbir siyasi parti iktidara gelemeyebilir; hatta ağırlığını hissettiremez.

İŞÇİNİN OYU NASIL ALINIR

Sorun şu: İşçinin birçok kimliği var. Belirli bir etnik kimliğe doğuyor. Ailede belirli bir inançla ve değerler sistemiyle yetiştiriliyor. Belki babasının futbol takımını tutuyor. Belirli bir meslek ediniyor. Ardından hayatını kazanmak zorunda kalıyor; eli ekmek tutuyor.

Hangi kimlik öne çıkacak?

Hangi kimlikle ilgili sorun onun davranışlarını, onun siyasal tercihlerini belirleyecek?

1950'li ve 1960'lı yıllar "kapitalizmin altın çağı" dediğimiz dönemdi. Bu yıllarda ekonomi hızlı bir biçimde büyüdü. İnsanların gelirleri arttı. Hayatları kolaylaştı. 1940'lı yılların ortalarında antibiyotik nedir, bilinmezdi. DDT yoktu; tahtakurusu, bit, pire hayatı cehenneme çevirirdi. Yemek mangalda pişirdi. Yol çok azdı. Halkın çoğu köylerde yaşardı ve köylerin çok azında elektrik vardı.

Ama 1970'lerin ortasına gelindiğinde, tamamiyle farklı bir dünya söz konusuydu.

İnsanlar geleceğe umutla bakıyordu.

Hele yaklaşık bir milyon insanımızın işçi olarak yurtdışına çalışmaya gidip Türkiye'deki ailelerine para göndermesi, hem bu ailelerin yaşam standardını yükseltti, hem de Türkiye'de işsizliği iyice azalttı, ücretleri yükseltti.

Bu durumda siz ne yaparsanız yapın, insanların sınıf kimliğini öne çıkaramazdınız. İşsizliğe çözüm, Demokrat Parti veya Adalet Partisi'nde bir tanıdık bulmaktan geçiyordu. Köyünüze elektriğin gelmesini sağlamak da öyle. Parti yöneticileriyle ilişki kurmada aşiret, etnik köken, inanç, hemşehrilik, vb. bağları etkiliydi.

Sorunlar mevcut sistem içinde bu yollarla kolayca çözümlenince, sınıf kimliğinin öne çıkarılmasına ve riskli bir mücadeleye girmeye gerek kalmıyordu ki!

Özetle; insanlarımız son derece rasyonel hareket ediyorlardı.

Bugün de aynı rasyonellikle hareket ediyorlar.

İnsanların davranışlarındaki bu rasyonellik kavranmadan, insanları aptal zannetme aymazlığından vazgeçilmeden, "madde anlaşılmadan", oy da alınmaz, destek de sağlanmaz.